

Project “Thuiszitter moet terug naar school”

Beschrijving doelgroep

Jaarlijks zitten vele leerplichtige leerlingen om diverse redenen thuis. Kinderen en jongeren vallen niet zomaar uit op school en komen niet zomaar thuis te zitten. Verschillende oorzaken liggen hieraan ten grondslag, zoals gedragskenmerken, sociaal-emotionele en/of psychische gezondheidsproblemen. Tegelijkertijd spelen er vaak problemen in de thuissituatie en/of op school. Thuiszitten is daarmee een complex probleem met veel impact op het leven van een kind en het gezin waarin het opgroeit.

Door het thuiszitten missen deze kinderen een structurele dagbesteding, contacten met leeftijdsgenoten en lopen ze leerachterstanden en achterstanden in de sociaal emotionele ontwikkeling op. Dit kan ertoe leiden dat de overstap naar voortgezet onderwijs bemoeilijkt of niet gerealiseerd kan worden. Het ontbreken van een vaste dagindeling en weekstructuur kan leiden tot piekeren, in- en doorslaap problemen en een toename van gedragsproblemen. Een veel gehoord probleem is het gamen tot diep in de nacht. Terugkeer naar school kan door bovengenoemde zaken bemoeilijkt worden.

Sommige leerlingen lukt het niet om regelmatig en /of langer naar school te gaan. Niet omdat ze andere dingen leuker vinden of omdat ze gewoon geen zin hebben. Nee, omdat ze niet meer kunnen. Angst houdt hen tegen. Dit kunnen verschillende soorten angst zijn. Faalangst, de vrees om gepest te worden of om welke reden dan ook. De leerling durft niet meer naar school. Thuiszitten begint bij verzuim.

Deze kwetsbare kinderen hebben vaak onvoldoende zicht in eigen emoties. Ze vinden het moeilijk om te benoemen wat er in hun omgaat. Wanneer kinderen in de basisschoolperiode faalervaringen opdoen, kan dit leiden tot angst en uiteindelijke (gedeeltelijke) schoolweigering of een schoolfobie.

Het Restart-project is ontwikkeld voor leerlingen in de leeftijd van 6 t/m12 jaar met zorgelijk verzuim van het samenwerkingsverband Kind op 1. Het gaat om kinderen die met internaliserende problemen kampen, bij wie (een ernstig vermoeden van) psychiatrische problematiek is, bij wie de schoolgang gestagneerd is en/of (grotendeels) thuiszitten.¹

De leerlingen zijn bekend bij de betreffende Regionaal Bureau Leerling zaken (RBL).

---

¹ De doelgroep voor dit project betreft groep 2 **Langdurig relatief verzuim**. **Langdurig relatief verzuimer**: een langdurig relatief verzuimer is een ingeschreven leerling die langer dan vier weken ongeoorloofd verzuimt. Bij deze groep is meer aan de hand dan een korte periode regelmatig spijbelen. Deze kinderen volgen langdurig geen of weinig onderwijs. We onderscheiden twee subgroepen: 2a. Langdurig relatief verzuim van vier weken tot drie maanden; 2b. Langdurig relatief verzuim langer dan drie maanden. (Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 2016)

Wat doet REstart?

REstart komt tegemoet aan de speciale ondersteuningsbehoeften van leerlingen door onderwijs met zorg te combineren.

REstart helpt kinderen met:

- Reduceren van schoolangst.
- Vergroten van zelfvertrouwen en vertrouwen in de schoolomgeving.
- Vergroten van zelfkennis en weerbaarheid.
- Inzicht geven in de eigen mogelijkheden en beperkingen.
- Didactische aansluiting krijgen bij de klas waarnaar hij/zij zal doorstromen.
- Het ontwikkelen van sociale vaardigheden

Op advies van de CVB kan eventueel een systeemtherapeut of cognitieve gedragstherapeut betrokken worden.

Hoe doet REstart dit?

Het traject start met een intakegesprek op school met alle betrokkenen, zonder de leerling. Vervolgens bezoekt de leerkracht het gezin thuis om kennis te maken met de leerling. Indien mogelijk vindt deze eerste kennismaking op school plaats.

De eerste weken wordt er intensief geïnvesteerd in het creëren van een goede relatie tussen het Restart team, de leerling en ouders. In het gehele proces wordt er regelmatig afgestemd met andere betrokkenen.

Gedurende de schoolweek is het REstart team op school aanwezig om de leerlingen onderwijs op maat te bieden in de klas (met maximaal 10 leerlingen) op OdyZee. De leerlingen krijgen lesboeken van OdyZee aangeboden. De lesstof wordt individueel op de leerling afgestemd.

Naast de lesstof is er veel aandacht voor vakoverstijgende aspecten:

* Sociale vaardigheden

* Leren leren

* Het uiten van en het op een adequate manier omgaan met emoties

Het doel van de REstartklas is om de leerlingen voor te bereiden op een eventuele doorstroom naar een meer reguliere klassensetting binnen Odyzee of een andere vorm van (speciaal) onderwijs. Om deze doorstroom zo goed mogelijk te laten verlopen voor de leerling, vindt er vooraf goede afstemming met de leerling, ouders en nieuwe klas plaats.

Wanneer in een evaluatie naar voren komt dat door-/terugstroom naar regulier onderwijs reëel is, wordt het samenwerkingsverband van kind op 1 erbij betrokken.

De ouders worden bij bovengenoemde zaken niet vergeten. Ook voor hen ligt er namelijk een grote uitdaging. Zij zijn vaak ongemerkt meegetrokken in de problematiek. Daarom worden zij nauw betrokken in de procedure om te helpen bij de terugkeer van hun kind naar het onderwijs.

Procedure

1. De school van herkomst meldt de leerling aan bij het samenwerkingsverband in de regio.
2. Als er geen school meer betrokken is, kunnen ouders/verzorgers hun kind aanmelden via info.odyzee@respont.nl of advies inwinnen bij het samenwerkingsverband in de regio.
3. Vervolgens vindt er een dossieranalyse plaats door de Commissie voor de Begeleiding. De uitslag hiervan wordt door een lid van de CVB van OdyZee teruggekoppeld naar ouders én de aanleverende school én het betrokken samenwerkingsverband.
4. Wanneer de CVB van OdyZee heeft beslist dat het dossier passend is voor opstarten van REstart, zullen de betrokkenen worden uitgenodigd voor een intakegesprek op OdyZee. Bij dit gesprek zijn de ouders, de leerkracht en de gedragswetenschapper aanwezig. Eventuele betrokken hulpverleners zijn tevens welkom bij dit gesprek. Voordat het intakegesprek plaatsvindt wordt er door OdyZee contact gelegd met de intern begeleider van de school van herkomst om overdrachtsinformatie (OPP) op te vragen. In het intakegesprek wordt de voorgeschiedenis in kaart gebracht en wordt er gekeken naar de belemmerende en stimulerende factoren voor de schoolgang. Tevens worden er afspraken gemaakt over hoeveel dagdelen de leerling naar school komt (en wat hiervoor nodig is).
5. Het REstart team maakt een OPP en een fasenmodel. Zodra het OPP gereed is, wordt deze voor ondertekening/akkoord opgestuurd naar ouders. Het fasenmodel wordt regelmatig met ouders besproken en bijgesteld.
6. Tweewekelijks is er overleg met het REstart team. Tevens wordt dan besproken of leerlingen kunnen uitbreiden in schooluren.
7. Wanneer het REstart team aangeeft dat doorstroom naar de meer reguliere klas op OdyZee of daarbuiten mogelijk is, wordt dit besproken in de CVB. Aldaar wordt vastgesteld of dit doorgang kan vinden.
8. Indien nodig wordt de leerling uitgebreid besproken in het multidisciplinair overleg (MDO).

Wanneer een leerling gedurende het REstart project klinisch wordt opgenomen binnen een afdeling van Emergis, zal de leerling mogelijk worden overgeplaatst naar de 'kliniekklas' op OdyZee.

De maximale deelname aan de REstartklas is één schooljaar.

De leerling zal, als de toelaatbaarheidsverklaring categorie 2 afgegeven is, op OdyZee ingeschreven worden.

REstart team

Het REstart team bestaat uit de volgende disciplines:

- Leerkracht
- Gedragswetenschapper
- Onderwijsassistent
- Directie lid

De kinderen worden regelmatig besproken binnen de CVB; de Commissie voor de Begeleiding. Binnen deze commissie neemt ook de jeugdarts zitting.

Op advies van de CVB kunnen zoals genoemd, de systeemtherapeut en/of cognitieve gedragstherapeut betrokken worden. Ook kan er doorverwezen worden naar instanties buiten de school.

Voorwaarden voor slagen van project REstart

Een belangrijke voorwaarde om dit project te laten slagen is dat er een gesloten netwerk van alle betrokkenen om de leerling heen is. Dit betekent dat iedereen dezelfde visie uitstraalt naar de leerling én dat het voor iedereen, inclusief de leerling, duidelijk is welke stappen er gezet gaan worden en met welk doel.

Wanneer er één schakel (zorg, ouders, school) zich hier niet in kan vinden, is overleg van belang om het traject vervolg te kunnen geven.

Evaluatie:

De REstart groep wordt jaarlijks geëvalueerd in de CVB van OdyZee én er vindt 1x per jaar een evaluatie plaats met de betrokken samenwerkingsverbanden. Uitkomsten van deze evaluaties kunnen ervoor zorgen dat er wijzigingen in de werkwijze van de REstart komen.

Tonia de Groene

Directeur OdyZee

Literatuur:

Concept 07-09-2020

Bannink, F. P. (2013). Oplossingsgerichte vragen. Pearson.

Bijlage:

In de brief van dhr. S. Dekker geeft het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een omschrijving over verzuimsoorten. 'Cijfers leerplicht en aanpak thuiszitters' (februari 2016) onderscheidt de inspectie namelijk 4 groepen verzuimers.

1. Relatief verzuimer: we spreken van relatief verzuim als een leer- of kwalificatieplichtige leerling die op een school is ingeschreven, ongeoorloofd afwezig is (spijbelt). Scholen moeten dit verzuim aan DUO melden als leerlingen meer dan zestien uur in vier weken ongeoorloofd hebben verzuimd.

2. **Langdurig relatief verzuimer:** een langdurig relatief verzuimer is een ingeschreven leerling die langer dan vier weken ongeoorloofd verzuimt. Bij deze groep is meer aan de hand dan een korte periode regelmatig spijbelen. Deze kinderen volgen langdurig geen of weinig onderwijs. We onderscheiden twee subgroepen:

2a. Langdurig relatief verzuim van vier weken tot drie maanden;

2b. Langdurig relatief verzuim langer dan drie maanden.

3. Absoluut verzuimer (in beeld bij RBL /gemeenten): van absoluut verzuim is sprake als een leer- of kwalificatieplichtige jongere niet op een school staat ingeschreven. Al vanaf de eerste dag dat een leerplichtige jongere niet op een school is ingeschreven, is sprake van absoluut verzuim, ongeacht de duur van het absoluut verzuim.